

Toelichting verwerking consultatieronde Ontwikkelperspectief

Coördinatiebureau Groene Hart

Versie: 27-11-2023

Een eerste versie van Ontwikkelperspectief 1.0 is tussen eind september en medio november 2023 voorgelegd aan de ondertekenaars van de bestuursovereenkomst Groene Hart en aan maatschappelijke organisaties. Hen is gevraagd te reflecteren op de conceptversie. Het ontvangen commentaar heeft geleid tot aanpassing van dit concept. Deze nota van toelichting geeft een overzicht van waar en op welke onderwerpen de belangrijkste wijzigingen en aanvullingen in het document zijn doorgevoerd. In een bijlage staat per ingediende reactie op welke wijze de ingediende punten al dan niet zijn verwerkt [wordt voorafgaand aan besluitvorming in het bestuurlijk platform nog bijgevoegd in dit document en apart toegezonden aan de leden en indieners van de consultatieronde].

Gestreefd is om kritische aandachtspunten zodanig te verwerken dat het Ontwikkelperspectief tegemoet komt aan het commentaar van de betrokken partijen, zonder de algemene lijn van het eerdere concept te verlaten. In de toelichting zijn per hoofdstuk de belangrijkste wijzigingen aangegeven.

De volgende partijen hebben inhoudelijke reactie gegeven in de consultatieronde. Hieronder vallen ook gezamenlijke reacties van partijen.

Rijk
Gezamenlijke reactie Rijk
Provincies
Provincie Utrecht
Provincie Zuid-Holland
Provincie Noord-Holland
Gemeenten
Gemeente Molenlanden
Gemeente Krimpenerwaard
Gemeente Amsterdam
Gemeente Ouder-Amstel
Gezamenlijke reactie Alphen aan den Rijn, Gouda, Woerden
Gezamenlijke reactie Utrechtse gemeenten
Gezamenlijke reactie Regio Midden-Holland
Gezamenlijke reactie Regio Holland Rijnland
Waterschappen
Gezamenlijke reactie waterschappen:
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Hoogheemraadschap van Rijnland
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Waterschap Amstel, Gooi en vecht
Waterschap Rivierenland
Maatschappelijke organisaties
ANWB
LTO Noord
Coöperatie Groene Hart Oase
Stichting Groene Hart Verbinders
Overige
Gezamenlijke reactie Drinkwaterbedrijven
Raadscommissielid, gemeente Alphen aan den Rijn

H1. Inleiding

In de inleiding is het doel en de positie van het Ontwikkelperspectief 1.0 verduidelijkt en nader toegelicht. Ook is de relatie tussen het eerdere deskundigenrapport (getiteld Toekomstperspectief Groene Hart) en het Ontwikkelperspectief 1.0 verduidelijkt.

H2. Een onhoudbaar systeem

Bij paragraaf respectievelijk paragraaf 2.1 en 2.4 is benoemd dat ook de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland en voldoende drinkwater opgaven zijn voor het gebied.

In paragraaf 2.2 (bodemdaling) is verduidelijkt/toegevoegd dat naast verhoging van het grondwaterpeil in beginsel ook andere mogelijkheden bestaan om in het landelijk veenweidegebied de bodemdaling te beperken. Wat niet wegneemt dat in nader te bepalen mate ingrijpen in het water en bodemsysteem onvermijdelijk is, zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied.

De paragraaf 2.3 (klimaatverandering) is aangepast om de relatie tussen klimaatverandering, droogte, waterinlaat en effecten op functies te verduidelijken.

H3. Randvoorwaarden

Enkele wettelijke kaders (de Europese drinkwaterrichtlijn en de natuurdoelen afgesproken in de Kunming-Montreal Overeenkomst) zijn toegevoegd. Verder is benoemd dat ook vastgestelde kaders van decentrale overheden belangrijke uitgangspunten zijn voor de verdere ontwikkeling van het Groene Hart.

H4. Ontwikkelprijncipes

4.2. De kwaliteiten van het Groene Hart

De toepassing van het NOVI principe 'niet afwentelen' is verduidelijkt en toegelicht. Daarnaast is de wederkerigheid tussen het gebied en de omliggende steden benadrukt.

4.3. Water en bodem sturend

De redenen om water in te laten in het gebied zijn verduidelijkt (peilbeheer, doorspoeling om verzilting tegen te gaan). Waterveiligheid is benoemd als belangrijke voorwaarde bij ontwikkelprincipe 4 dat gaat over toepassen van water en bodem sturend.

De sociale impact van het verhogen van grondwaterpeilen is benadrukt, evenals de temporele dimensie van de te nemen maatregelen. Er is veel tijd nodig om dit te realiseren, zowel omdat het watersysteem moet worden aangepast als ook omdat grote belangen in het geding zijn, met name belangen van de agrarische grondgebruikers en van bewoners. De belanghebbenden moeten de tijd krijgen om zich aan te passen bij de veranderende omstandigheden, en moeten daarbij worden gesteund door de overheid. Het gaat hier om een lange termijn verandering, waarvoor nu koers moet worden gezet, maar waarbij de effecten zich pas over een groot aantal jaren zullen manifesteren.

Benadrukt is voorts dat de grondwaterpeilen in sommige veengebieden al hoog staan. Met die omstandigheid moet uiteraard rekening worden gehouden als het gaat om de vraag welke inspanning nog nodig is.

4.4. De landbouw

Benoemd dat de landbouw in het gebied een belangrijke rol speelt voor de voedselvoorziening en voor de lokale economie, en op veel plaatsen belangrijk onderdeel is van de lokale identiteit.

De passage over de rol en verantwoordelijkheid in de overheid bij transitie in de landbouw is verduidelijkt en nader toegelicht. Toegevoegd dat ook ketenpartijen en financiers een rol en verantwoordelijkheid hebben in de realisatie van de transitie en het komen tot goede verdienmodellen.

4.5. Recreatie en toerisme

Voor recreatie en toerisme is een aparte paragraaf en ontwikkelprincipe (6) toegevoegd: 'Zet in op meer mogelijkheden voor recreatie en toerisme in het gebied. Voorwaarde zijn een betere verbindingen naar en binnen het gebied en een goede spreiding van de bijbehorende voorzieningen over het Groene Hart teneinde om de leefbaarheid daarvan en de kwetsbare natuurgebieden niet aan te tasten.'

4.6. Andere bedrijvigheid

Ontwikkelprincipe 7 is deels aangepast en genuanceerd. Aangevuld is dat bij het ontbreken van schuifruimte ruimte blijft voor maatwerk voor lokale ondernemers.

4.7. Wonen

Ontwikkelprincipe 8 over wonen is aangepast. Benoemd om 'terughoudend' te zijn met bouwen in veengebieden en ook in diepe polders (in plaats van 'bij voorkeur niet'). Het belang van het voorzien in de woonbehoeften van lokale inwoners is benadrukt. Daarnaast is aandacht gevestigd op de noodzaak klimaatbestendig te bouwen, en ook op de noodzaak om bij de keuze voor en de inrichting woningbouwlocaties rekening te houden met toekomstige kosten beheer en onderhoud.

4.8 Natuur en biodiversiteit

Toegevoegd is het belang van de realisatie van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Ook is gewezen op het belang van het realiseren van een basiskwaliteit Natuur, als ook op de landelijke doelstelling van 10% groen-blauwe dooradering.

4.9 Mobiliteit en verbindingen

Toegevoegd is de noodzaak van duurzame mobiliteitsoplossingen om de druk op het wegennet te verlichten. Mobiliteitshubs aan stadsrandzones zijn daarvoor een belangrijke voorwaarde.

4.10 Erfgoed en landschap

Ontwikkelpincipe 11 aangepast: 'Benut het cultuurhistorisch erfgoed voor de opgaven die het gebied kent. Versterk de aanwezige cultuurhistorische waarden voor meer kwaliteit van de fysieke leefomgeving.'

4.11 Energieopwekking

De beschikbaarheid van voldoende energie is randvoorwaardelijk voor (duurzaam) wonen en een sterke (duurzame) lokale economie. Ook is gewezen op de kansen voor aquathermie als energiebron.

4.12 Drinkwatervoorziening

Nieuw toegevoegd als paragraaf en ontwikkelprincipe (13): 'Zorg in het gebied voor voldoende plekken voor drinkwatervoorziening van voldoende kwaliteit in het gebied. Maak in samenhang hiermee keuzes voor grondwaterpeil verhoging '.

H5. Toekomstbeeld

Geen wijzingen

H6. Vervolgproces

Het vervolgproces is verduidelijkt. De volgende stap in het NOVEX-proces is het ontwikkelen van een Uitvoeringsagenda en een bijbehorende Regionale Investeringsagenda. In deze fase werken de betrokken partijen aan het maken van afspraken en het realiseren daarvan voor (delen van) het Groene Hart. Daarnaast kunnen opgedane praktijkervaring, aanvullend onderzoek en nadere besluitvorming (zie bijvoorbeeld de vraagpunten bij de ontwikkelprincipes) er toe leiden dat het Ontwikkelperspectief wordt geactualiseerd. Dat zal door het Bestuurlijk Platform nader worden gezien.

Bijlage 1. Geraadpleegde bronnen

Geen wijzigingen

Bijlage 2. Suggesties voor een onderzoeksagenda

In deze bijlage zijn de suggesties voor een onderzoeksagenda benoemd, die in de consultatieronde naar voren zijn gekomen.

Bijlage 3. Opties grondwaterstanden

Geen wijzigingen

Bijlage: toelichting verwerking reactie per partij

[Wordt voorafgaand aan besluitvorming in het bestuurlijk platform nog bijgevoegd in dit document en apart toegezonden aan de leden en indieners van de consultatieronde].